

A ... Ítéltábla, mint másodfokú bíróság, a ...) által képviselt **I.rendű felperes neve (...)** I. r., **id.I.rendű felperes nevének (...)** II.r., **id. I.rendű felperes neve (...)** III.r. felpereseknek - a ...) által képviselt ...) alperes ellen, kártérítés megfizetése iránt a ... Törvényszék előtt folyamatba tett perében, a 2014. május 29. napján kelt 36.P.22.796/2010/62. számú ítélet ellen, az I. r. felperes részéről 63. sorszám alatt előterjesztett és Pf. 6. sorszámon kiegészített fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A ... Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett rendelkezéseit nem érinti, fellebbezett részét részben megváltoztatja; az I. r. felperest megillető kártérítést 5.081.000 Ft-ról 9.357.397 (kilencmillió-háromszázötvenhétezer-háromszázkilencvenhét) Ft-ra felemeli azzal, hogy ebből az alperes 4.276.397 (négy millió-kétszázhetvenhatezer-háromszázkilencvenhét) Ft után 2010. május 1. napjától, 4.067.000 (négy millió-hatvanhétezer) Ft után 2006. március 27. napjától, 105.000 (egyszázöttezer) Ft után 2006. július 1. napjától, 216.000 (kettőszáztizetehatezer) Ft után 2004. április 1. napjától, 216.000 (kétszáztizetehatezer) Ft után 2007. április 1. napjától, 360.000 (háromszázhatvanezer) Ft után 2007. július 1. napjától, 9.000 (kilencezer) Ft után 2002. szeptember 15. napjától és 108.000 (egyszáznyolcezer) Ft után 2008. július 1. napjától 2013. június 30. napjáig, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon, 2013. július 1. napjától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű kamatát köteles fizetni.

A ... Ítéltábla az I. r. felperest 2014. június 1. napjától illető és az öregségi nyugdíj korhatárának eléréséig járó keresetkiesési járadék 15.705 Ft összegét 80.060 (nyolcvanezer-hatvan) Ft-ra felemeli.

A felpereseknek az alperes részére perköltség fizetésére kötelező rendelkezést az I. r. felperes vonatkozásában mellőzi és megállapítja, hogy az I. r. felperes és az alperes maguk viselik az elsőfokú perköltségként felmerülő ügyvédi munkadíjat és készkiadást.

A ... Ítéltábla kötelezi az I.r. felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére, 45.000 (negyvenezer) Ft másodfokú perköltséget. Megállapítja, hogy 226.248 (kettőszázhuszonhatezer-kettőszáznegyvennyolc) Ft fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítélete tényállásában megállapította, hogy a felperes (helyesen: I.r. felperes) a ... Kft. alkalmazásában állt villanszerelő munkakörben. 2006. március 27-én kora reggel a felperes vezette a Dargai Anita tulajdonában álló ... frsz-ú Opel Caravan típusú személygépkocsit, amelyben két munkatársával együtt munkába indultak Tatabányára. 6:50 perc körüli időben Budapesten közlekedtek az Erzsébet-hídon Buda irányába a középső forgalmi sávban, amikor a haladási irányát tekintve szemből közlekedő Yushchuk Anatolin, az általa vezetett ... forgalmi rendszámú Fiat Marea típusú személygépkocsival az adott útszakaszon megengedett 50 km/h-át meghaladó 60-65 km/h sebességgel közlekedett, és figyelmetlensége miatt áttért a menetiránya szerinti bal oldalra, és összeütközött a szabályosan közlekedő I. r. felperes által vezetett gépjárművel. A ... forgalmi rendszámú gépkocsi az ütközést követően az előtte, vele azonos irányban közlekedő ... forgalmi rendszámú Suzuki Vagon R+ típusú gépkocsinak ütközött, amelynek perdülve a menetirány szerinti bal oldalra áttérve eredeti menetirányával szemben került véghelyzetbe. A ... forgalmi rendszámú személygépkocsi az úttesten keresztbe fordult, emiatt a mögötte, vele azonos irányban közlekedő CNE- 645 forgalmi rendszámú Opel Kadett típusú személygépkocsi a vezetőjének intenzív fékezés ellenére az I. r. felperes által vezetett gépkocsi bal oldalának ütközött. A balesetet követően a BRFK Közlekedésrendészeti Főosztály Közlekedés Baleseti Osztály Helyszíni Szemle Alosztálya helyszíni szemlét tartott. A balesetet követően a Fiat Marea típusú gépjármű vezetőjét és utasát, valamint az I. r. felperest a mentők a Központi Honvéd Kórházba szállították.

A 2006. március 27-i balesetet üzemi balesetként ismerték el. Ezzel összefüggésben az I. r. felperes körülbelül 2 évig keresőképtelen táppénzes állományban volt, figyelemmel arra, hogy a baleset során a jobb combcsont többszörös darabos anyagihiányos törését, a jobb csípőízület ízvápa töréssel járó ficamát, bal singcsonttörést, bal kulcscsonttörést, az I. ágyéki csigolya testének törését, az I. és II. ágyéki csigolya jobb oldali haránt nyúlványának törését szenvedte el, agyzúzódás mellett. A kulcscsont- töréshez karfonat sérülés is társult. Az intenzív osztályon az I. r. felperesnél vérátömlesztést is alkalmaztak, majd a traumatológiai osztályon folytatták a kezelést. Ellenőrző vizsgálat során észlelték a bal csípő tökéletlen ficamát, amelyre további húzatásos kezelést alkalmaztak. 2007 májusában az I.r. felperes combcsont törését rögzítő fémanyag megcsúszása miatt annak eltávolítását és újra rögzítését végezték el, 2007 decemberében a nem megfelelő gyógyulás és ál ízület képződés miatt újabb műtéti beavatkozást alkalmaztak csontbeültetéssel, lemezes rögzítéssel. 2008. októberében újabb műtéti beavatkozás vált szükségessé, mivel észlelték az alsó végtag rövidülését, a combcsont tengelyének elhajlását, a csípő mozgások beszűkülését, ezért a korábban behelyezett fémanyagokat eltávolították és támasztó lemezzel cserélték. A végtag tehermentesítését és vérárvadásgátló kezelést írtak elő. 2009 októberében jelentős térdízületi mozgáskorlátozottságot állapítottak meg, emiatt altatásban történő bemozgatás céljából ismételt kórházi kezelésre szorult az I. r. felperes, ezt követően a térdmozgása jelentősen javult. 2010 februárjában a korábban behelyezett fémlemez eltört, azt eltávolították, az ál ízületet megszüntették, és újabb lemezes rögzítést alkalmaztak. 2010 novemberében a törésnél változatlanul meglevő ál ízület miatt újabb műtetre került sor, az ál ízület kitakarítását és széles lemezes egyesítést végeztek. 2011. januárjában megfelelő csontosodást észleltek, a terhelést megkezdték, majd márciusban teljes terhelés elérését javasolták. Az OOSZI Bizottsága az 1 évig tartó táppénz meghosszabbítását indokoltnak tartotta, majd az ORSZI, illetve NRSZH Bizottsága 43% szervezeti - teljes egészében a perbeli üzemi balesettel összefüggő - egészségkárosodást véleményezett.

Az I. r. felperes a balesetet megelőzően és azt követően is a II. és III.r. felperesekkel élt egy háztartásban.

A felperesek a kárukat bejelentették az alperesnél, tekintettel arra, hogy a károkozó az ... forgalmi rendszámú gépjárműre a baleset időpontjában egy olaszországi biztosítónál, a ... biztosítónál

rendelkezett kötelező felelősségbiztosítással. A olasz biztosító- társaság magyarországi kárrendezési megbízottja, az ... Zrt. a kárrendezési eljárás során három részletben, összesen 4 millió Ft előleget fizetett ki az I. r. felperesnek nem vagyoni kártérítés címén, 2007. szeptember 1. napjától pedig az igény bejelentésétől számított hat hónapot megelőző időtől havi 39.805 Ft járadékot folyósít az I. r. felperes részére. E körben 5.000 Ft-ot állapított meg háztartási kisegítőre, 17.805 Ft-ot erőmegfeszítéssel kapcsolatos kártérítésre, 6.000 Ft-ot gyógyszerre és gyógytornára, 6.000 Ft-ot közlekedési többletköltségre és 5.000 Ft-ot kertápolási illetőleg mezőgazdasági kisegítő igénybevételére. Az alperes a kárrendezési megbízott által megállapított járadékot folyamatosan folyósítja az I. r. felperes részére, ezen felül a felperesek által bejelentett kárigényt nem tartotta megalapozottnak.

Az I. r. felperes kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a baleset során viselt nadrág, kabát, pulóver, cipő, aranykarlanc, óra és mobiltelefon tekintetében 165.000 Ft és annak a balesettől járó törvényes kamatai megfizetésére, mert a sérült ruházatát a kórházba szállítást követően a mentők levágták róla, a karlanc, órája, mobiltelefonja pedig a baleset során elveszett, azokat, miután a kórházban magához tért, nem lelte fel.

Az I. r. felperes 25.000 Ft megfizetésére kérte kötelezni az alperest a 105 napos kórházi tartózkodása idejére vásárolt ruhaneműk tekintetében, annak 2006. március 27. napjától járó törvényes kamataival együtt.

Az I. r. felperes 10.000 Ft és annak 2006. március 27. napjától járó törvényes kamata megfizetését kérte az alperestől a kórházi tartózkodás idejére vásárolt tisztálkodószerek, szappan, sampon, fogkefe, dezodor, törölköző vonatkozásában.

Az alperest 9.000 Ft megfizetésére kérte kötelezni az I. r. felperes, annak balesettől járó kamataival együtt, figyelemmel arra, hogy a kórházban, napidíjat, viztidíjat kellett fizetnie harminc alkalommal.

Az I. r. felperes kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a kórházi tartózkodás idején a látogatásával kapcsolatban felmerült 100.000 Ft és annak a balesettől járó törvényes kamatai megfizetésére, mert közeli hozzátartozói folyamatosan látogatták a kórházban, és szülei Szőlősardóról, testvére Perkupáról, nagypapa pedig Mezőberényből utazott a Budapesti kórházba.

Az I. r. felperes a kórházi kezeléseket követően szükségessé vált körülbelül 3,5 hónapot kitevő ápolás idejére, összesen 182.700 Ft költség megtérítését kérte a középideőtől járó kamatokkal, azzal, hogy ápolását családtagjai teljesítették, azonban nem várható el tőlük, hogy az ápolási, gondozási feladatokat ingyenesen lássák el. Az I. r. felperes megkereste a ... Házi Betegellátó Szolgálatot, és a szolgálat árlistáját figyelembe véve, abból 25%-ot levont, és annak alapján határozta meg kereseti követelését havi 52.200 Ft-ban.

Az I. r. felperes a gyógyulása idejére az ápolás időtartamát követően 18 hónapos időtartamra havi 52.200 Ft gondozási költség megtérítésére kérte az alperes kötelezését, annak középarányos időtől járó kamataival együtt.

Az I. r. felperes kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a balesetet követő kórházi hazabocsátástól számított két évre havi 20.000 Ft háztartási kisegítő költség megfizetésére, azt követően 2008. május. 25-től pedig folyamatosan a jövőre nézve is havi 10.000 Ft-ban jelölje meg a háztartási kisegítő többletköltségével felmerült járadékigényének összegét. E körben az alperes által kifizetett 45.000 Ft illetőleg az alperes által 2004. szeptember 1-től teljesített havi 5.000 Ft beszámításával a

balesetet követően a kórházi hazabocsátás utáni két évre 435.000 Ft és annak 2004. május 24-től járó törvényes kamatai megfizetését kérte, majd 2008. május. 25-től az alperes által utalt havi 5.000 Ft-ra tekintettel további 5.000 Ft megfizetésére kérte az alperes kötelezését, az ítélethozatal napjától kezdődően pedig a jövőre nézve havi 10.000 Ft járadékigényt terjesztett elő. Az I. r. felperes a lejárt járadék középarányos kamatokkal való kifizetését kérte.

Az I.r. felperes a sérülései miatt alkalmazott gyógyszerek, kenőcsök, gyógynövények és egyéb gyógyászati segédeszközök vonatkozásában kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest havi 5.000 Ft járadék fizetésére azzal, hogy az alperes 2007. szeptember 1. napjától történt teljesítését követően kérte, hogy a bíróság az ítélet meghozatalát követően kötelezze az alperest havi 5.000 Ft járadék teljesítésére. e körben, mivel az I. r. felperesnek lejárt járadékigénye az alperes teljesítése miatt nem keletkezett.

Az I. r. felperes gyógyászati segédeszközök, a mankó és a talpbetét vonatkozásában kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 14.500 Ft megfizetésére, annak 2006. március 27-től járó törvényes kamataival együtt.

Az I. r. felperes gyógyulása idejére a kényszerű otthon tartózkodásából eredendően megnőtt rezsikiadások, többlet energiafogyasztás miatt kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 42 hónapra havi 5.000 Ft-tal számolva 210.000 Ft és annak 2008. április. 1-től, a középídőtől számított törvényes kamatai megtérítésére.

Az I. r. felperes az elszenvedett sérülések miatt élelemfeljavításra szorult, ezért kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 600 Ft-os napi többletköltség alapján egy évre 216.000 Ft és annak 2006. szeptember 27-től járó törvényes kamatai megfizetésére.

Az I. r. felperes a gyógyulás időtartama alatti kényszerű tétlenség unalmának elűzése miatt vásárolt folyóiratok, könyvek, videokazetták tekintetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 2009. december 31-ig, részmunkaidős elhelyezkedéséig havi 4.000 Ft mellett összesen 180.000 Ft és annak 2008. február 12-től, a középarányos időtől járó törvényes kamatai megfizetésére.

Az I. r. felperes a baleset napjától havi 3.000 Ft telefon többletköltség megfizetését kérte az alperestől, azzal, hogy az ítélethozatalig járó járadék tekintetében annak középarányos időtől járó kamatai megfizetésére is kötelezze a bíróság az alperest, figyelemmel arra, hogy az I. r. felperes a külvilággal mozgáskorlátozottsága miatt részben kártyás mobiltelefonnal tartotta és tartja a balesetet követően a kapcsolatot, míg a baleset előtt barátaival közös hobby gyakorlása során találkozott. A sportolást, kirándulást azonban a balesetet követően feladni kényszerült, hiszen nehezebbre esik a gyaloglás.

Az I. r. felperes a balesetet követő két évre havi 12.000 Ft-ban jelölte meg a közlekedési többletköltség iránti igényét. Figyelemmel arra, hogy az alperes 2007. szeptember 1-től havi 6.000 Ft-ot folyósít ezen a címen, ezért 2008. március 27-ig további 246.000 Ft megfizetésére kérte az alperes kötelezését, 2007. március 27-től a középarányos időtől járó kamatokkal együtt. 2008. március. 28-tól pedig az alperes által havonta utalt 6.000 Ft-ra tekintettel további 4.000 Ft járadék megfizetését kérte az ítélet meghozataláig. Az ítélet hozatalától pedig a jövőre nézve havi 10.000 Ft járadék megítélését kérte azzal az indokolással, hogy a balesetet követően az I.r. felperesnek jelentősen megnőtt a közlekedési többletköltsége, hiszen rengeteg kezelésre, kontrollra kellett járnia, emellett korábban ahová tudott kerékpárral és gyalog járt, erre azonban a balesetet követően nem képes, mozgáskorlátozottsága és fájdalmai miatt inkább gépjárművet vesz igénybe.

Az I. r. felperes a balesetet követő 18 hónap időtartamra havi 10.000 Ft megfizetésére kérte az alperes kötelezését kísérő költsége miatt, hiszen kezelésekre, vizsgálatokra nem tudott egyedül elmenni, mert kizárólag hónaljmanóval volt képes közlekedni. Az I.r. felperes kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest középárányos időtől járó törvényes kamata megfizetésére is. Gyógytorna költségére az I.r. felperes elfogadta a 2007. szeptember 1-től ezen a címen az alperes által térített havi 5.000 Ft-ot.

Az I. r. felperes a balesetet követő kórházi kezelésből való elbocsátása utáni két évre havi 20.000 Ft-ban határozta meg a kertápolási kisegítő igénybevétele miatti költségigényét, figyelemmel arra, hogy kertés házban lakik szüleinél, a baleset előtt a ház kertjét és veteményesét túlnyomórészt ő gondozta, tekintettel családtagjai egészségi állapotára is, a balesetet követően azonban ezeket a munkákat nem, vagy csak nagyon korlátozott mértékben tudja elvégezni. Az I. r. felperes levonta az alperes által 2008. május 24-ig kifizetett 22.500 Ft-ot, és kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest további 457.500 Ft és annak 2010. május 24-től, középárányos időtől járó törvényes kamatai megfizetésére. 2008. május 25 -től pedig e körben járadékigényét a jövőre nézve is, havi 10.000 Ft-ban határozta meg azzal, hogy az alperes által ezen a címen utalt 2.500 Ft-ra tekintettel a bíróság a lejárt időre a havi 7.500 Ft járadékot állapítsa meg középárányos időtől járó törvényes kamatokkal együtt.

Az I. r. felperes előadta, hogy túlnyomórészt ő művelte a szülei tulajdonában álló 200 m²-es telket, ezen munkát azonban a balesetet követően már nem tudja ellátni, ezért e körben a balesetet követő két évre havi 20.000 Ft járadékigényt terjeszt elő. A 480.000 Ft-ból levonta az alperes által kifizetett 22.500 Ft-ot, és kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest további 457.500 Ft és annak középárányos időtől azaz 2007. május. 24-től járó törvényes mértékű kamatai megfizetésére is. 2008. május. 25-től a mezőgazdasági munkák többletköltségével kapcsolatos járadékigényét havi 10.000 Ft-ban jelölte meg az I.r. felperes. Kérte, hogy a bíróság az alperes által havonta utalt 2.500 Ft beszámításával kötelezze az alperest az ítélelhozatalig lejárt járadék és annak középárányos időtől járó kamatai megtérítésére is.

Az I. r. felperes a baleset miatti keresetkiesésével kapcsolatos igényét is előterjesztette. Hivatkozott arra, hogy a ... Kft.-nél határozatlan idejű munkaviszony keretében villanyszerelő munkakörben havi bruttó 62.500 Ft jövedelme volt, ami a minimálbért jelenti, azonban volt munkáltatójától a balesetet megelőzően a bejelentett minimálbéren felül átlag havi 230- 240 óra figyelembevételével 700 Ft óradíj melletti jövedelmet kapott be nem jelentett munkabéreként, szóbeli megállapodás alapján. Az I.r. felperes a balesetet követően 2008. május 11-ig üzemi baleseti táppénz ellátásban, 2008. október. 22-től 2009. augusztus 14-ig táppénz ellátásban részesült, 2008. május. 12-től baleseti járadékot kapott. Az Észak-Magyarországi Regionális Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság az I. r. felperes baleseti rokkantsági nyugdíj igényét 2008. október 8-án jogerősen elutasította. Az I. r. felperes 2010. január 11-től heti 20 órás munkaidőben a ... Bt.-nél helyezkedett el villanyszerelőként havi 36.450 Ft díjazás mellett, míg ennek a Bt-nek az alkalmazásában levő villanyszerelők bérének átlaga havi bruttó 133.400 Ft volt. Az I.r. felperes havi átlagkeresete a mindenkori minimálbér fele, hiszen négy órában van csak foglalkoztatva, munkáját a rokkantságából kifolyólag csak részmunkaidőben tudja végezni. Az I.r. felperes 2011. február. 26-tól 2011. július 12-ig teljes munkaidőben tudott dolgozni a ... Bt.-nél figyelemmel arra, hogy abban az időben olyan külföldi munkát tudtak biztosítani az I.r. felperes részére, amit az egészségi állapotára tekintettel, teljes munkaidőben el tudott látni: kapcsolási rajzok, adminisztrációs dokumentumok elkészítése, villamos és vezérlőszekrények összeszerelése, vezetékelése, valamint ezen munkafolyamatok elkészítése. Ezen munkálatokat ülve is el tudta végezni, ezek könnyű munkának minősülő, különleges esetek

voltak, azonban ilyen munkát folyamatosan a munkáltató nem tud az I.r. felperes részére biztosítani. Az I.r. felperes ezért keresetkiesése vonatkozásában elsődleges, másodlagos és harmadlagos kereseti követelést is előterjesztett. Elsődleges kereseti követelésében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg a minimálbér mellett a korábbi munkáltatója által okirati formában igazolt havi átlagos nettó 161.000 Ft alapján, hogy a balesetet megelőzően elérhető jövedelme a bruttó minimálbérnek a társadalombiztosítási járulékokkal csökkentett összege, 53.436 Ft, plusz nettó 161.000 Ft, bruttó 196. 340. Ft., Így az I. r. felperes a keresetveszteségét 2006-ban bruttó 1.622.987 Ft-ban jelölte meg, 9 hónapra vette figyelembe az elérhető jövedelem összegét, amelyből levonta, az egészségbiztosítási pénztár igazolása alapján kézhez vett 624. 997 Ft-ot. Az I.r. felperes 2007. évi jövedelemveszteségét bruttó 1.875.316 Ft-ban jelölte meg. Az elérhető tizenkét havi bruttó jövedelemből levonta az I.r. felperes által kézhez vett összesen 1.121.996 Ft-ot. A 2008 évi kereset kiesését az I. r. felperes bruttó 1. 985.590 Ft-ban kérte megállapítani. Az elérhető jövedelemből levonta a kézhez vett 1.111.720 Ft-ot a NAV jövedelem igazolása alapján. A 2009.évi keresetkiesését így az I.r. felperes bruttó 2.158.870 Ft-ban határozta meg, az elérhető jövedelemből levonta a NAV jövedelem igazolása alapján megállapítható 838.440 Ft-ot. A 2010. évi keresetkiesését bruttó 2.562.820 Ft-ban kérte megállapítani. Az elérhető tizenkét havi bruttó 2.997.310 Ft-os jövedelemből levonta a 434.489 Ft elért jövedelmet azzal, hogy az önkormányzati képviselőként végzett munkája tiszteletdíját is levonásba helyezte. 2012 évi keresetkiesését az I. r. felperes 2.301.180 Ft bruttó összegre számolta ki, az elérhető egyévi jövedelemből levonta a ténylegesen befolyt 696.130 Ft-ot. 2013. évben az I. r. felperes az elérhető jövedelemből levonta a ténylegesen befolyt 943.104 Ft-ot, így bruttó 2.054.206 Ft-ban állapította meg jövedelemkiesésének összegét. Az I. r. felperes 2010-től levonta az önkormányzati képviselőként kapott tiszteletdíját, a folyósított baleseti járadékot, valamint a TB. járulékokkal csökkentett elért bérjövedelmét is. Az I. r. felperes 2014. január 1-től havi bruttó 10.380 Ft baleseti járadékban és havi bruttó 59.000 Ft munkabérben részesül, továbbá havi 22.000 Ft-os tiszteletdíjat vesz kézhez, ezért az I. r. felperes kérte, hogy a bíróság 2014. január 1. napjától jövőre nézve is havi bruttó 169.310 Ft megfizetésére kötelezze az alperest ezen a címen. Az I. r. felperes a lejárt keresetkiesésre vonatkozó járadékkövetelés egy összegben történő megfizetését kérte, azon összegek középátlányos időtől járó törvényes kamataival együtt.

Az I. felperes keresetkiesésével kapcsolatban másodlagosan előterjesztett keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a Központi Statisztikai Hivaltól beszerzett adatok alapján a villanyszerelő munkakörben elérhető havi bruttó átlag jövedelem alapján számított keresetkiesés megtérítésére. Ezen adatok alapján, a társadalombiztosítási járulékokkal csökkentett elérhető jövedelmét 2006-ban havi 87.715 Ft-ban, 2007-ben havi 107.960 Ft-ban, 2008-ban havi 118.682 Ft-ban, 2009-ben havi 122.090 Ft-ban, 2010-ben havi 126.153 Ft-ban, 2011-ben havi 138.527 Ft-ban állapította meg. Mindezek alapján keresetkiesés címén másodlagos keresetében 2006. évre bruttó 164.438 Ft, 2007. évre bruttó 173.524 Ft, 2008. évre bruttó 676.464 Ft, 2009. évre bruttó 891.640 Ft, 2010.évre bruttó 1.343.347 Ft, 2011.évre bruttó 582.518 Ft, 2012.évre bruttó 1.202.794 Ft, azaz 2012. december 31-ig a balesettől számított összesen 5.033.725 Ft bruttó keresetkiesés és annak középátlányos időtől, 2009. július 12-től járó törvényes kamatai megfizetésére kérte az alperes kötelezését. 2013. január. 1-től a felperes 13.000 Ft bruttó baleseti járadékban és bruttó 57.000 Ft munkabérben részesül, ezért 138.527 Ft havi elérhető jövedelemből a TB járulékokkal csökkentett elért jövedelmet figyelembe véve havi bruttó 79.072 Ft megfizetésére kérte az alperes kötelezését járadék formájában a jövőre nézve is azzal, hogy a bíróság az ítélethozatalig lejárt járadékoknak középátlányos időtől járó kamataival együtt határozza meg az alperes fizetési kötelezettségét.

Az I. r. felperes a harmadlagos keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a mindenkori minimálbér, illetőleg a garantált bérminimum összege alapján számított keresetkiesése megtérítésére

az alábbiak szerint. A minimálbér TB járulékokkal csökkentett összegét 2008. évben 58.305 Ft, 2009-ben 60.418 Ft, 2010-ben 61.005 Ft, 2011-ben 75.795 Ft-ban vette figyelembe, 2013-ban a garantált bérminimum TB járulékokkal csökkentett összege havi 92.910 Ft, 2014-ben pedig 96.170 Ft, tekintettel arra, hogy az I. r. felperes 2008. május 11-ig baleseti táppénzben részesült. Ezen harmadlagos kereseti követelés alapján 2008. évre és 2009. évre vonatkozóan az I. r. felperes jövedelemkiesést nem mutatott ki. 2010. évre az elérhető TB. járulékokkal korrigált éves bruttó jövedelmét 732.060 Ft-ban határozta meg, az elért I. r. felperesi jövedelem 434.490 Ft volt, így a két összeg különbsége bruttó 297.570 Ft és annak középarányos időtől járó törvényes kamata megfizetésére kérte az alperes kötelezését. 2011. évre az I.r. felperes nem mutatott ki jövedelemkiesést, a 2012. év vonatkozásában elérhető és korrigált 909.540 Ft-ból levonta az elért 722.530 Ft jövedelmet és kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest bruttó 187.010 Ft és annak középarányos időtől járó törvényes kamatai megfizetésére. 2013. év vonatkozásában a TB járulékokkal korrigált 92.910 Ft-os garantált bérminutumból levonta a 10.132 Ft baleseti járadék, a havi bruttó 57.000 Ft munkabér TB járulékokkal korrigált 46.455 Ft-os összegét, valamint a havi 22.000 Ft tiszteletdíjat. Ennek alapján a keresetvesztése havi bruttó 14.138 Ft, így 2013. évre kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest bruttó 169.656 Ft és annak középarányos időtől járó törvényes kamatai megfizetésére. Az I. r. felperes harmadlagosan előterjesztett keresetkiesés iránti igényét 2006. március 27-től 2013. december 31-ig összesen 654.236 Ft-ban jelölte meg. Az I. r. felperes kérte, hogy 2014. január 1-től a bíróság a jövőre nézve, véghatáridő nélkül kötelezze az alperest havi bruttó 17.335 Ft keresetkiesésből eredő járadék megfizetésére. A lejárt járadék megfizetését középarányos időtől járó késedelmi kamatokkal kérte. 2014. évre vonatkozóan a garantált bérminimum korrigált összegéből, 96.170 Ft-ból vonta le az általa elért bruttó 10.380 Ft baleseti járadékból havi bruttó 57.000 Ft munkabérből, TB járulékokkal csökkentve 46.455 Ft-ból és havi 22.000 Ft tiszteletdíjból álló befolyt jövedelmét.

Az I. r. felperes erőmegfeszítés címén az ítéletet követően a jövőre nézve havi 11.200 Ft járadék megfizetését kérte az orvosszakértői véleményre tekintettel, ami a nettó jövedelmének 30%-át jelenti.

A felperesek kérték, hogy a bíróság nem vagyoni kár megfizetésére is kötelezze az alperest. Az I.r. felperes nem vagyoni kártérítési igényét az alperes által kifizetett 4 millió Ft-on felül további négy millió Ft-ban és annak a balesettől járó törvényes kamataiban kérte megállapítani. Az I. r. felperes ezen kereseti követelését azzal indokolta, hogy a baleset következtében megsérült a testi épséghez, egészséghez, a munkához, munkavégzéshez és a társadalmi életben való részvételhez fűződő joga. Korábban élte a fiatalok mozgalmas és sportos életét, budy building-ezett, kerékpározott, futott, autóversenyezett, barlangászott, sziklát mászott, párkapcsolatban élt, ezzel szemben a baleset teljesen megfosztotta korábbi életvitelétől, maradandó sérülései miatt egész életében csak korlátozott értékű életet fog élni. Az I.r. felperes hivatkozott arra, hogy a baleset idején csak 28 éves volt, és a baleset miatt teljes életmódváltozásra kényszerült, sportolni egyáltalán nem fog tudni, a korábbi hobbjáival, szabadidős tevékenységeivel fel kellett hagynia. Jelentős végtag rövidülése miatt sántítva jár, emiatt elvesztette önbizalmát, visszahúzódóvá vált, társaságba alig jár, baráti köre, társasága szinte teljesen leépült. Maradandó károsodása a párválasztásban nagymértékben akadályozza. A testen maradt számos heg, mint esztétikai probléma nagy mértékben zavarja. Az orvosszakértői vélemény alapján megállapítható, hogy az I. r. felperesnél több mozgást az alsó végtag fokozott terhelését, a gerinc kényszertartásával járó sportolási, szórakozási és szabadidő eltöltési tevékenységet a baleset következményei hátrányosan befolyásolnak, ezekben az I. r. felperest közepesen korlátozzák. Az I. r. felperesnél állapotrosszabbodás, későbbi csípőprotézis szükségességének lehetősége nem zárható ki, további műtéti beavatkozásokra kell még számítani. Az elmeorvos szakértői vélemény alapján az I. r. felperes lelki működése feszült, közérzetzavar,

hangulatzavar, szorongás, alvászavar, örömtelenség érzés, elégtelenség érzés, lelki befelé fordulás, kifejezett önértékelési zavarok, bizonytalan jövőkép által jellemezhető ideggyengeség alakult ki. Az I. r. felperesnek a balesetből eredően élete elnehezült, nem tudja korábbi munkakörét ellátni, a családban, illetőleg a társadalomban elfoglalt helyét már nem tudja betölteni. Az I. r. felperes a baleset következtében az igen jelentős fizikai sérüléseken túl pszichés károsodást is szenvedett.

A II. és III. r. felperesek kérték, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az I. r. felperes balesetéből kifolyólag életminőségük hátrányosan megváltozott. A korábbi sorsszerű megbetegedéseik az I. r. felperest ért balesettel okozati összefüggésben súlyosbodtak. A II. és III. r. felperesek nem vagyoni kár igényüket személyenként 500 ezer Ftban jelölték meg a leszállított keresetükben, és kérték, hogy a bíróság kötelezze annak megfizetésére az alperest a 2006. március 27-től járó törvényes kamatokkal együtt. A II. és III. r. felperesek kérték, hogy a bíróság értékelje azt is, hogy mint az I. r. felperes szülei, minden nap szembesülnek a fiukat ért baleset következményével, az I. r. felperes ellátásában, gondozásában is tevékeny szerepet játszottak. Emellett, ahogy saját maguk idősödnek, több segítségre lenne szükségük, amit az I. r. felperes a baleset miatt nem tud részükre már nyújtani.

Az alperes kérte, hogy a bíróság, az alperes által elismert kereseti követeléseken túlmenően a felperesek által előterjesztett kereseti követeléseket utasítsa el, és kötelezze a felpereseket az alperes perrel felmerült költségeinek a megtérítésére.

Az alperes az I. r. felperesnek a balesetben sérült ingóságaival kapcsolatban előterjesztett kereseti követelését tételes bizonyítottság hiánya ellenére 27.500 Ft-ban elismerte, ezt meghaladóan kérte annak elutasítását, mert az I. r. felperes nem bizonyította sem a ruházat beszerzési idejét, sem annak használati fokát. Nem látta bizonyítottnak, hogy az I. r. felperes által felsorolt nagyobb értékű műszaki tárgyak a balesetben megsérültek volna, illetőleg, hogy azok az I. r. felperes tulajdonát képezték volna. Nem mutatta be az I. r. felperes ezeket a sérült tárgyakat, ha azok a baleset során tűntek volna el, az I. r. felperesnek igazolnia kellett volna, hogy azok elvesztése miatt büntetőeljárást indított, feljelentést tett. Hiányolta az alperes a mentősök, a rendőrök által készült tárgyjegyzék csatolását, figyelemmel arra, hogy a helyszínen megtörtént az értékek jegyzékbe vétele. Az alperes pedig a kártérítés körében a bizonyítottan sérült tárgyak károkori avultatott értékét köteles megfizetni.

Az alperes a kórházba vásárolt ingóságok vonatkozásában 25.000 Ft-ot elismert, az I. r. felperes ezen összegre szállította le a kereseti követelését.

Az alperes a tisztálkodási szerek vonatkozásában előterjesztett kereseti követelés elutasítását kérte, egyrészt bizonyítottság hiányában, másrészt azzal az indokolással, hogy ezek megtérítése káron szerzéshez vezetne, tekintettel arra, hogy a baleset nélkül is nyilvánvalóan kellett tisztálkodnia az I. r. felperesnek, emellett azok a dolgok, amiket a kórházi tartózkodása alatt vásárolt, azt követően is használhatók maradtak.

A kórházi napidíj, vizitdíj vonatkozásában előterjesztett kereseti követelés elutasítását kérte az alperes, tekintettel arra, hogy az I. r. felperes nem csatolt számlát, nyugtát, így okirati bizonyítottság hiányában ezt vitatni volt kénytelen.

Az alperes a látogatási költség címén előterjesztett I. r. felperesi keresetet vitatta. Arra hivatkozott, hogy az I. r. felperes nem igazolta, hogy ezeket az őt látogatók részére megtérítette volna, és nem igazolta a látogatási költség felmerült összegszerűségét sem.

Az orvosszakértői vélemény alapján az alperes, az I. r. felperes 3,5 hónapos ápolására vonatkozóan havi 20.000 Ft-tal számolva 70.000 Ft-ot elismert, ezt meghaladóan a kereset elutasítását kérte. Az I. r. felperes gondozására 18 hónap időtartamra havi 10.000 Ft-tal számolva 180.000 Ft-ot ismert el az alperes, ezt meghaladóan a követelés elutasítását kérte. Az alperes az I. r. felperes ezen jogcímen előterjesztett kereseti követeléseösszagszerűségét vitatta, arra hivatkozott, hogy a kért összeg a balesetkori magyar havi nettó minimálbért meghaladó összegű, napi 8 órás munkaidőt feltételezve. A balesetet megelőzően maga az I. r. felperes is havi ilyen mértékű díjazásban részesült. Vitatta, hogy az I. r. felperes folyamatosan napi 4 órában gondozásra szorult volna, hiszen nem volt teljesen magatehetetlen állapotban. Az alperes nem fogadta el a ... Bt. tarifáinak alkalmazását. Álláspontja szerint ez a felperesi oldalon káron szerzésre vezetne, hiszen ezen tevékenységek ellátása érdekében a helyi önkormányzatok kötelesek az arra rászorulókrészére segítséget nyújtani, díjazás ellenében. Ezek a díjak viszont nagyságrendileg alacsonyabbak, mint az I. r. felperes által összehasonlítható adatként beszerezett tarifák. Az alperes hivatkozott arra, hogy az I. r. felperest kárenyhítési kötelezettség terheli. Az alperes kérte, hogy a bíróság vegye azt is figyelembe, hogy az I. r. felperes nem bizonyította, hogy az általa érvényesített összegeket megfizette volna. Nem vitatta az alperes, hogy az I. r. felperes hozzátartozói által elvégzett munka ellenértékére számot tarthat az I. r. felperes, azonban a hozzátartozó munkájának ellenértéke ez esetben nem lehet magasabb, mint amennyit egyébként pl. a munkahelyén keresne.

A háztartási kisegítő többletköltségére vonatkozóan előterjesztett kereseti követelés tekintetében az alperes 2007. szeptember 1-jétől havi 5.000 Ft járadékot folyósított folyamatosan a baleset bekövetkezési idejétől számítottan. Álláspontja szerint ez az összeg fedezi az I. r. felperest ért kárt, figyelemmel arra, hogy saját lakóingatlanal nem rendelkezik, szülei háztartásában élt a balesetet megelőzően és azt követően is. A háztartási munkákat zömmel a II. r. felperes végezte a balesetet megelőzően, mint ahogy azt követően is. Ebbe az I. r. felperes legfeljebb alkalmilag segített be, hiszen az I. r. felperes munkavégzésének helye is túlnyomórészt lakóhelyétől távol volt. Nem életszerű az alperes álláspontja szerint, hogy az I. r. felpereshez hasonló korú fiatalember a hétvégi otthon tartózkodása alatt, pihenőidejében, szabadidős tevékenységek helyett, háztartási munkát végezzen. Az alperes az általa megállapított 5.000 Ft-on felüli járadékigény elutasítását kérte. Az alperes utalt arra is, hogy az I. r. felperes a szüleivel és egy testvérével él jelenleg is egy háztartásban, a balesetet megelőzően a felperes két testvérével élt a szülőkkel közös háztartásban.

Az alperes nem látta bizonyítottnak, hogy az I. r. felperes a perbeli balesettel összefüggésben rendszeres gyógyszereszedésre szorulna, és nem látta azt sem bizonyítottnak, hogy az I. r. felperes a perbeli balesettel összefüggésben folyamatosan gyógyszereket vásárolt volna. A kereseti követelést nem tartotta bizonyítottnak. Ennek ellenére az alperes az I. r. felperesnek 2007. szeptember 1. napjától kezdődően fizetett járadékot. 6.000 Ft-ot folyamatosan folyósított gyógyszer és gyógytorna költségeként. Az alperes kérte, hogy a bíróság az e körben kifizetett kártérítés összegét számítsa be. A gyógyászati segédeszközök vonatkozásában az alperes 14.500 Ft-ot vállalt megtéríteni az I. r. felperes részére a mankó és talpbetét költségeként.

A kényszerű otthontartózkodás idejére felmerült, I. r. felperes által érvényesített többletenergia, illetőleg háztartási többletköltség tekintetében előterjesztett kereset elutasítását kérte az alperes bizonyítottság hiányában. Az alperes az I. r. felperes élelmelfajvitási költség igényét egy évre maximum 250 Ft-ban látta megállapíthatónak, ezért e tekintetben 91.250 Ft-ot vállalt megfizetni az I. r. felperes részére, azt meghaladóan a kereset elutasítását kérte, arra hivatkozott, hogy nem a teljes élelmezési költséget, hanem kizárólag az élelmezési többletköltséget köteles viselni.

Az alperes kérte, hogy a művelődési többletköltség címén előterjesztett kereseti követelést a bíróság

utasítsa el azzal, hogy az I. r. felperes nem bizonyította a keresetlevélbeli előadását, továbbá kérte, hogy a bíróság vegye figyelembe, hogy a XX - XXI. században élő fiatalember a balesettől függetlenül is olvas, illetőleg videózik, tehát eleget tesz a kulturális szükségleteinek. A balesettel okozati összefüggésben legfeljebb az a költségtöbblet lehetne az alperessel szemben megítélhető, amely a korábbi kiadásokon felül bizonyítható. Az alperes hivatkozott arra e körben, hogy az I. r. felperes rendelkezésére álló tévékészülékkel, rádióval a szabadidő eltöltését biztosítani lehet többletköltség nélkül.

A telefon többletköltség címén érvényesített igényt az alperes bizonyítottság hiányában kérte elutasítani. Álláspontja szerint az I. r. felperes elmondásán kívül semmivel sem támasztotta alá az általa igényelt költséget, de azt még csak nem is valószínűsítette. Az e körben előterjesztett járadékigényt is elutasítani kérte az alperes, hiszen álláspontja szerint ezen kártérítési összeg káronszerzéshez vezetne.

A közlekedési többletköltség és kísérő költségek tekintetében előterjesztett I. r. felperesi kereseti követelést az alperes 6.000 Ft összegig nem tette vitássá, ezt meghaladóan arra hivatkozott, hogy az I. r. felperes részletesen nem bizonyította, hogy mikor, hova utazott és pontosan milyen költsége merült fel. Azt sem bizonyította, hogy a kísérő igénybevételére mikor és milyen körben került sor. Az I. r. felperes részére 2009. július 1. napjától kifizetett járadék összegben e körben a 6.000 Ft-ban megfizetett havi összegeket az alperes beszámítani kérte.

A kertápolási és mezőgazdasági munka vonatkozásában igénybe vett kisegítővel kapcsolatos kereseti követelést az alperes kérte, hogy a bíróság utasítsa el, a járadékigényeket is beleértve, azzal az indokolással, hogy az I. r. felperes saját önálló kertes ingatlannal, illetőleg mezőgazdasági ingatlannal nem rendelkezik, nem rendelkezett a perbeli baleset idején sem, művelési kötelezettsége nincs, a követelés megítélése káron szerzéshez vezetne, ami jogellenes. A szülei részére az I. r. felperes által végzett önkéntes alkalmi segítségnek az ellenértéke a károkozóra át nem hárítható. Vitatta az I. r. felperes által megjelölt kereseti követelés összezszerűségét is. Nem látta bizonyítottnak a baleset előtti tényleges munkavégzést sem, figyelemmel arra, hogy az I. r. felperest a baleset előtt budapesti cég alkalmazta, lakóhelyétől eltérő munkavégzési helyekkel, és az I. r. felperes kevés hétvégi szabadidejében ezen tevékenységeket nyilvánvalóan alkalmi jelleggel végezhetné a szülei segítésére.

A keresetkieséssel kapcsolatban előterjesztett kereseti követelés vonatkozásában az alperes arra hivatkozott, hogy az I. r. felperes üzemi balesetet szenvedett, ezért 2008. május 11-ig igazolt jövedelem-kiesése nem merülhetett fel. A 2008. május 11-ig terjedő időre vonatkozó kereseti követelés teljes egészében való elutasítását kérte. Az alperes álláspontja szerint a régi Ptk. 357. § (1) bekezdésében írtak alapján az I. r. felperesnek a balesetet megelőző egy évben elért rendszeres keresetének havi átlaga alapján kell meghatározni az I. r. felperes keresetvesztését. Nem fogadta el, hogy az I. r. felperes által megjelölt fekete jövedelem figyelembe vehető lenne. Az I. r. felperesnek az elsődlegesen előterjesztett keresetkieséssel kapcsolatos kereseti követelését az összezszerűség vonatkozásában elutasítani kérte. Kérte, hogy a bíróság az I. r. felperesnek kizárólag a munkaszerződés alapján járó minimálbér illetőleg garantált bérminimum összege alapján határozza meg a keresetét. Az I. r. felperesnek a másodlagosan előterjesztett kereseti követelését is e körben elutasítani kérte, figyelemmel arra, hogy akkor lehetne összehasonlítható adatokat, akár a KSH adatait figyelembe venni, hogy ha a Ptk. 357. § (1) bekezdése alapján a tényleges, I. r. felperesi balesetet megelőző egy évben szerzett jövedelem nem lenne megállapítható. A perbeli esetben viszont megállapítható. Mindezek alapján az alperes kérte, hogy a bíróság az I. r. felperes által harmadlagosan a minimálbér, illetve a garantált bérminimum figyelembevételével határozza meg az

I. r. felperes jövedelemveszteségét oly módon, hogy a felperes által elért jövedelem körében a képviselői tiszteletdíjat is vegye számításba. Az alperes nem látta bizonyítottnak, hogy az I. r. felperest a minimálbért meghaladó összeg fölötti munkabérért alkalmazták volna, különös tekintettel arra, hogy a perbeli balesetet követően kötött munkaszerződésből is az nyert bizonyítást, hogy a garantált minimálbér feléért alkalmazták napi 4 órás munkaidőben. Az alperes álláspontja szerint a minimálbért figyelembe véve az I. r. felperesnek 2008. évben nem volt jövedelemvesztesége, 2009. évben bruttó 858.000 Ft-ot keresetett volna, ezzel szemben jövedelme a NAV igazolása szerint 838.440 Ft, a kettő különbözete 19.560 Ft. 2010. évben az I. r. felperes bruttó 882.000 Ft-ot keresetett volna, ezzel szemben 447.995 Ft jövedelme volt, a kettő különbözete 434.005 Ft. 2011. évben az I. r. felperes 936.000 Ft-ot keresetett volna, ezzel szemben 1.549.710 Ft. jövedelme keletkezett a NAV igazolása szerint, annak ellenére, hogy személyes meghallgatása alapján 2011. júniusában nem is dolgozott. 2012 évben az I. r. felperes 1.116.000 Ft-ot keresetett volna, ezzel szemben 764.573 Ft-ot keresett. A két összeg különbözete 351.427 Ft. 2013. évben az I. r. felperes havi bruttó 98.000 Ft-ot keresetett volna, amelyből a TB járulék levonásával havi 79.870 Ft jönne ki, ebből levonva a baleseti járadékot, a tiszteletdíjat, az állapítható meg, hogy az I. r. felperes jövedelemvesztesége nem lehetne több mint havi bruttó 44.870 Ft. Az I. r. felperes munkavégzése vonatkozásában az alperes hivatkozott a kárenyhítési kötelezettségére, hiszen a korábbi években volt, hogy az I. r. felperes teljes munkaidőben dolgozott. Nem látta ezért indokoltnak, hogy azóta nem teljes munkaidőben dolgozott, ugyanis amennyiben teljes munkaidőben dolgozna nyilvánvalóan teljes munkaidős bért kapna, így jövedelemvesztesége kisebb lenne vagy nem is lenne. Az alperes kérte, hogy a bíróság vegye figyelembe, hogy az I. r. felperes csökkent munkaidőben dolgozik, és ha ez orvosilag indokolt, akkor nyilvánvalóan a könnyített munkakör elvégzése számára nem jelentett erőmegfeszítést sem. Az alperes kérte, hogy az I. r. felperes javára erőmegfeszítés címén megállapításra került járadék összegét, amely 17.805 Ft számítsa be a jövedelemveszteségre vonatkozó kereseti követelésbe. Az alperes az erőmegfeszítéssel kapcsolatos kereset elutasítását kérte, figyelemmel arra, hogy az I. r. felperes részmunkaidőben dolgozik, és volt olyan időszak, amikor teljes munkaidőben is képes volt dolgozni a balesetet követően.

Az alperes az I. r. felperes által előterjesztett nem vagyoni kártérítés iránti kereseti követelést 4 millió Ft-ban és kamataiban elismerte azzal, hogy ebbe kérte a már kifizetett 4 millió Ft jogcím nélküli előleget beszámítani, és így az I. r. felperes ilyen igényét kielégítettnek tekinteni. Az alperes kérte, hogy amennyiben a bíróság az I. r. felperes részére ettől magasabb összeget ítélné meg, úgy mellőzze az alperes kamatfizetési kötelezettségének megállapítását, figyelemmel arra, hogy jelen ár és értékviszonyok alapján határozta meg a kereseti követelést az I. r. felperes. Az alperes álláspontja szerint az I. r. felperes részére kifizetett 4 millió Ft alkalmas az I. r. felperest ért nem vagyoni károk ellensúlyozására.

Az alperes a II. és III. r. felperesek nem vagyoni kártérítési igényét kérte elutasítani, tekintettel arra, hogy a perbeli baleset során a II. és III. r. felperesek nem sérültek meg, és jelen esetben nem merült fel olyan többlétevényállás, amely az I. r. felperest ért baleset kapcsán a II. és III. r. felperesek nem vagyoni kártérítési igényét megalapozottá tenné.

Az alperes elismerte, hogy az alperes biztosítottjának felróhatóan következett be a perbeli üzemi közlekedési baleset. Az alperes a keletkezett bizonyított kárért való helytállási kötelezettségét nem vitatta.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az I. r. felperesnek 5.081.000 Ft-ot és abból 4.067.000 Ft-nak 2006. március 27-től, 105.000 Ft-nak 2006. július 1-től, 216.000 Ft-nak 2006. szeptember 27-től, 216.000 Ft-nak 2007. április 1-től, 360.000 Ft-nak 2007. július 1-től, 9.000 Ft-nak 2007. szeptember 15-től és 108.000 Ft-nak 2008. július 1-től

2013. június 30-ig, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon, 2013. július 1-től a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű kamatát. Kötelezte továbbá az alperest, hogy 2014. június 1-től minden hónap 10. napjáig előre esedékesen fizessen meg az I. r. felperesnek 35.705 Ft járadékot, amelyből az alperes 15.705 Ft-ot az I. r. felperes öregségi nyugdíjkorhatárának eléréséig, a fennmaradó 20.000 Ft járadékot pedig véghatáridő nélkül köteles folyósítani. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította, egyben kötelezte a felpereseket, hogy egyetemlegesen tizenöt napon belül fizessenek meg az alperesnek bruttó 254.000 Ft perköltséget. Megállapította továbbá, hogy az ítélet a járadékra vonatkozóan, valamint 302.500 Ft vonatkozásában előzetesen végrehajtható. Megállapította, hogy a felperesek személyes költségmentessége folytán le nem rótt 900.000 Ft kereseti illetéket az állam viseli. Az állam által előlegezett 261.525 Ft szakértői díjból az alperes 100.000 Ftot köteles az államnak külön felhívásra megfizetni, míg a fennmaradó 161.525 Ft szakértői díjat az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság döntése indokolásában megállapította, hogy az alperes helytállni tartozik a baleset során az I.r. felperesnél sérült ruházat és ingóságok tekintetében, azonban e körben a felperest terhelte a ténylegesen bekövetkezett kár és annak összegének a bizonyítása. A perbeli esetben az I.r. felperes nem bizonyította a ruhák beszerzési idejét, azok használati fokát és azt sem, hogy a karlanc, az óra és a mobiltelefon a balesettel okozati összefüggésben sérült meg vagy veszett el. E körben általános kártérítés megállapításának nincs helye, hiszen nem lehetetlen a bekövetkezett kár mértékének, összegének bizonyítása. Az elsőfokú bíróság az alperesi elismerés alapján állapította meg az alperes helytállási kötelezettségét azzal, hogy kötelezte az alperest 27.500 Ft megfizetésére a balesettől járó törvényes kamatokkal együtt. A kórházi tartózkodás idejére vásárolt ruházat vonatkozásában a felek egyező előadást tettek, az I. r. felperes az alperes által elismert összegre a keresetét leszállította, ezért az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest 25.000 Ft és annak 2006. március 27-től járó törvényes kamatai megfizetésére. Az elsőfokú bíróság a tisztálkodószerek vásárlása költségére nézve előterjesztett kereseti követelést elutasította. Osztotta e körben az alperes érdemi ellenkérelmében írtakat, hiszen az I. r. felperes tisztálkodószereket nyilvánvalóan a baleset bekövetkezése nélkül is vásárolt, használt, így az esetleges többletköltség megtérítésére lenne kötelezhető az alperes, ezt azonban bizonyítania kellett volna az I. r. felperesnek. A kórházi napidíjak és vizitdíjak vonatkozásában az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest 9.000 Ft és annak 2007. november 15 -től , középarányos időtől járó törvényes kamatai megfizetésére. Az elsőfokú bíróság tényként állapította meg, hogy az I. r. felperes a nyugtákat nem őrizte meg, azonban a jogszabályi rendelkezés alapján napi 300 Ft napidíjat, vizitdíjat mindenképpen kellett fizetnie. 2007. február 15-től 2009. január 1. napjáig. Az I. r. felperes igazolta, hogy ezen idő alatt többször orvosi kezelés alatt állt, ezért az elsőfokú bíróság a harminc alkalomra előterjesztett kereseti követelést alaposnak ítélte. A kórházi tartózkodás idejére felmerült látogatási költségek tekintetében előterjesztett kereseti kérelmet az elsőfokú bíróság elutasította, mert ez nem az I. r. felperes kára volt, nem igazolta az I. r. felperes minden kétséget kizáróan, hogy a másnál felmerült látogatási költségeket saját maga megtérítette volna, nem igazolta a látogatások számát és a látogatások alkalmával felmerült költséget.

Az elsőfokú bíróság az orvosszakértői vélemény alapján megállapította, hogy az I. r. felperes a kórházi kezelést követően 3,5 hónap ápolásra szorult. Az elsőfokú bíróság az ápolással kapcsolatos költségeket mérlegeléssel havi 30.000 Ft-ban határozta meg, figyelemmel a kárkori ár és értékviszonyokra, így 105.000 Ft megfizetésére kötelezte az alperest középarányos időtől, 2006. július. 1-től járó törvényes kamatokkal együtt. Ezt követően az orvosszakértői vélemény alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az I. r. felperes további 18 hónapra gondozásra szorult. Nyilvánvalóan a gondozás szükségességének mértéke az idő előrehaladtával csökkent, ezért az elsőfokú bíróság mérlegeléssel a kárkori ár és értékviszonyokra is figyelemmel havi 20.000 Ft-ban

határozta meg az I. r. felperes gondozási többletköltségét és kötelezte az alperest 360.000 Ft és annak 2007. július 1-től középátlagos időtől járó törvényes kamatai megfizetésére. Az elsőfokú bíróság összehasonlító adatként figyelembe vette a ... Házi Betégápoló Szolgáltatól beszerzett adatokat, azonban nem tartotta azt alkalmazhatónak. Tekintettel arra, hogy az I.r. felperes nem bizonyította, hogy ilyen összegű ápolási, gondozási díjat idegen személynek kifizetett volna. Mindamellet, elfogadta az elsőfokú bíróság az I. r. felperes arra való hivatkozását, hogy a hozzátartozói által részére végzett ápolás, gondozás költségét az alperestől jogszerűen igényelte. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a házi betegellátó szolgálatot nyilvánvalóan az alkalmazottaik utáni közterhek terhelik, míg az I. r. felperes ápolását, gondozását végző személynek ilyen közterheket nem kellett viselnie, ezért mérlegeléssel határozta meg a költségeket.

A háztartási kisegítő költsége tekintetében az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes által 2007. szeptember 1-től folyósított havi 5.000 Ft alkalmas az I. r. felperes által a balesetet megelőzően végzett háztartási munkákkal kapcsolatos kiesés ellensúlyozására, tekintettel arra, hogy az I. r. felperes nyilvánvalóan alkalmilag segített csak a szülei háztartásában, hiszen napi 8 óras munkaidőben dolgozott, jelentős mennyiségű túlmunkát végzett saját előadása szerint, amellet több szabadidős tevékenységet is megjelölt, tehát nem lehetett havi 5.000 Ft-ot meghaladó költséggel ellensúlyozott elmaradt tevékenysége. Az elsőfokú bíróság a jövőre nézve az ítélethozatalt követő időtől kötelezte az alperest havi 5.000 Ft háztartási kisegítő járadék megfizetésére véghatáridő nélkül, figyelemmel arra, hogy az I. r. felperesnek ez idáig nincsen saját háztartása, azonban a családi munkamegosztás során reá háruló háztartási munkák végzésére a balesettel okozati összefüggésben nem képes. Az elsőfokú bíróság az I.r. felperes által előterjesztett gyógyszer többletköltségeket az orvosszakértői vélemény alapján nem tudta meghatározni, e körben a felperes által beszerzett OEP kimutatásból megállapította, hogy a felperes a balesettel okozati összefüggésben rendszeresen gyógyszert vásárolt, azt nevére felírták, valamint személyes előadása alapján a bíróság megállapította, hogy fájdalomcsillapító készítményeket vásárolt rendszeresen, az ezzel kapcsolatban becsatolt nyugták alapján az elsőfokú bíróság az I. r. felperes havi átlagos gyógyszerköltségeit 4.000 Ft-ban állapította meg, de, tudomásul vette az I. r. felperes e körben tett nyilatkozatát, miszerint az alperes által 2007. szeptember 1-től folyósított járadék összegéből az I. r. felperes havi 5.000 Ft-ot számol el a gyógyszer többletköltségek tekintetében. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint nem volt alapos a felperesnek az a kereseti követelése, hogy az ítélethozatal napjától jövőre nézve havi 5.000 Ft-ban jelölje meg az igényét. Ez a becsatolt bizonyítékok alapján nem tekinthető bizonyítottnak. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a havi 4.000 Ft-ban megítélt járadék mind az ítélethozatalt, mind az azt követő időszakra a jelen adatok alapján fedezi az I. r. felperes gyógyszer-többletköltségét. Az alperesnek a gyógyszer-többletköltség vonatkozásában elmaradt járulékfizetési kötelezettsége nem keletkezett. Az elsőfokú bíróság a felek egyező előadása alapján marasztalta az alperes által elismert 14.500 Ft és annak 2006. március 27-től járó törvényes kamatai megfizetésére az alperest gyógyászati segédeszközök költsége vonatkozásában. Az elsőfokú bíróság a többlet energia, háztartási többletköltség tekintetében előterjesztett I. r. felperesi kereseti követelést elutasította. Osztotta az alperes ellenkérelmében írtakat, miszerint az I. r. felperes nem bizonyította a kár bekövetkezését, annak pontos összegét és azt sem, hogy ez a kár nála merült volna fel. E körben az elsőfokú bíróság utalt arra, hogy az I. r. felperes szülei háztartásában élt a baleset bekövetkezésének idején két testvérével, tehát öten laktak egy háztartásban, nem volt igazolt a perben az, hogy a balesetet követően a korábbi rezsi költségekhez képest kizárólag a balesettel okozati összefüggésben mennyi az a többlet, ami az I. r. felperesre jut. Ezek megállapítása általános kártérítés alapján nem történhet meg, tekintettel arra, hogy a régi Ptk. 359. § (1) bekezdését akkor lehet csak alkalmazni, ha a kár mértéke pontosan nem számítható ki, erre vonatkozóan nem áll rendelkezésre bizonyíték, illetőleg nem folytatható le bizonyítási eljárás.

Az igazságügyi orvosszakértő véleménye alapján megállapította, hogy az I. r. felperes többszörös csonttörései és az elhúzódó gyógyulása miatt összességében 1 évig volt indokolt fehérje és vitamindús ételmezés, amelynek napi összege az átlagos étkezési költségeken felül 5-600 Ft-ra tehető. Az élelmelfeljavítás vonatkozásában 600 Ft napi összeg mellett 216.000 Ft és annak középarányos időtől, 2006. szeptember. 27-től járó törvényes kamatai megfizetésére kötelezte az alperest. Álláspontja szerint az alperes által megjelölt napi 250 Ft ilyen hosszú időtartamú sérülések mellett, a többszörös csonttörésre is figyelemmel nem volt elegendő a feljavított ételmezés ellenértékére. Az I. r. felperesnek a művelődési, kulturális többletköltség iránt előterjesztett kereseti követelését nem találta alaposnak, az I. r. felperes összecszerűen nem igazolta, hogy pontosan milyen kára merült fel. A kényszerű tétlenség, unalmának elűzése végett eszközölt vásárlásokkal kapcsolatban nem mutatta ki, hogy ez a korábbi szabadidős tevékenységével összefüggő költségek mellett milyen többletköltséget jelent. Az elsőfokú bíróság rámutatott arra, hogy az I. r. felperes saját előadása szerint a balesetet megelőzően többfajta költséges hobby tevékenységet folytatott, azokra már nem volt képes a balesetet követően, és tulajdonképpen a költségek átcsoportosításáról volt szó a baleset után, a kényszerű unalom elűzése végett vásárolt folyóiratok, könyvek, videokazettákra fordított összeg nem többletköltségként merült fel, ezért az alperes nem köteles helytállásra. Az I.r. felperesnek a többlet telefonköltség vonatkozásában előterjesztett kereseti követelését elutasította, a járadékigényt e körben nem tartotta alaposnak az elsőfokú bíróság, figyelemmel arra, hogy az I. r. felperes igaz, hogy csak részmunkaidőben, de mindenképpen munkába állt, nem volt-lakáshoz kötött, magatehetetlen beteg, a balesetet követően, így az alperes helytállási kötelezettsége nem volt megállapítható. Ezt meghaladóan az I.r. felperes nem is bizonyította, hogy a balesetet megelőző telefonköltségeihez képest a balesetet követően azok a balesettel okozati összefüggésben hogyan változtak. Rögzítette továbbá, hogy e tétel tekintetében is kizárt az általános kártérítés alkalmazása.

Megállapította, hogy az I. r. felperes a táppénzes időszakok alatt tömegközlekedési eszközt biztonsággal igénybe venni nem tudott, ez idő alatt nagyon sok alkalommal kellett kezelésre, kontrollra járnia, ezért az elsőfokú bíróság 21,5 hónapra állapított meg az I. r. felperes javára a keresetben megjelölt havi 12.000 Ft összeg alapulvételével közlekedési többletköltséget, hiszen az ápolás és gondozás idejére állapítható meg a felperesnek a fokozott orvosi kezeléseken, vizsgálatokon való megjelenési kötelezettsége, viszont ebbe az időszakba nem lehetett beszámolni azokat az időket, amíg a felperest fekvőbetegként kórházban ápták. Erre a 21,5 hónapra havi 12.000 Ft-ban alaposnak ítélt járadékigény alapján 258.000 Ft jön ki, amelyből le kell vonni az alperes 2007. szeptember 1-től havi, 6.000 Ft-ban kifizetett járadékát, azaz 42.000 Ft-ot, így az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest további 216.000 Ft és annak középarányos időtől 2007. április 1-től járó törvényes kamatai megfizetésére. 2008. március 28-tól az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján azt tudta megállapítani, hogy az alperes által fizetett havi 6.000 Ft megfelelően ellensúlyozta az I. r. felperesnek a balesettel okozati összefüggésben felmerült többletköltségét. Ezt meghaladó kárát az I. r. felperes nem bizonyította a per során, holott a bekövetkezett vagyoni károk és azok összecszerűségének bizonyítása is egyértelműen az I.r. felperest terhelte. Nem nyert bizonyítást a per során, hogy az I. r. felperes milyen mennyiségű utazást hajtott végre, az hogyan változott a baleset előtti mennyiséghez képest, illetőleg ezeknek a költségei hogyan viszonyulnak egymáshoz. Ilyen adatok hiányában az elsőfokú bíróság mérlegelés alapján nem tudott magasabb összegű kártérítést megállapítani a közlekedési többletköltség vonatkozásában az I. r. felperes javára, mint amit az alperes járadékként önkéntesen teljesít. Az elsőfokú bíróság ezért megállapította, hogy az alperesnek 2008. március 28-tól nem keletkezett lejárt járadéktartozása. Az elsőfokú bíróság az ítélelhozatalt követően a jövőre nézve kötelezte az alperest havi 6.000 Ft közlekedési többletköltség járadék megfizetésére.

Az orvosszakértői vélemény alapján azt állapította meg, hogy az I. r. felperes a gondozó igénybevételét is szükségessé tevő időszakokban szorult utcai közlekedésben kísérőre. Nyilvánvalóan az utcai közlekedés a gondozás 18 hónapos időtartama alatt jöhetett csak szóba, az ápolási idő tartama alatt nem, ezért az elsőfokú bíróság 18 hónapra kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. r. felperesnek havi 6.000 Ft járadékösszeg alapján 108.000 Ft-ot és annak középárányos időtől járó, 2008. július 1-től számított törvényes mértékű kamatát. E körben is utalt arra, hogy az I. r. felperes nem bizonyította, hogy milyen gyakran, milyen célból és hova kellett mennie, ahová családtagjának el kellett kísérnie. Tény, hogy a 2008. szeptemberi ORSZI vizsgálat alkalmával az I. r. felperes közlekedési problémát nem említett, azonban az orvos- szakértői vélemény alapján egyértelműen megállapítható volt, hogy kísérő igénybevételére szorult a biztonságos közlekedésének segítése miatt.

A kertápolási és a mezőgazdasági munka többletköltségére vonatkozó kereseti követelések elbírálásánál figyelembe vette, hogy az I. r. felperes szülei kertés családi házban laknak, amely ingatlan nem képezi az I. r. felperes tulajdonát és a mezőgazdasági földterület sem az I. r. felperes, hanem a szülei tulajdonában áll. Az elsőfokú bíróság a felperesek személyes előadása és ... tanúvallomása alapján megállapította, hogy az I. r. felperes részt vett a kertápolási és mezőgazdasági munkák végzésében, nyilvánvalóan alkalomszerűen, figyelemmel arra, hogy az I. r. felperes saját előadása szerint milyen mennyiségű havi túlórárt végzett, emellett nem lakóhelyén látta el a munkáját, továbbá jelentős időt igénybe vevő szabadidős tevékenységek végzésére tett nyilatkozatot. Mindezek mellett nem lehetett módja arra, hogy gyakorlatilag saját maga gondozza a családi ház kertjét, veteményesét, valamint a szülei tulajdonában álló 200 négyzetméter telket. Ezért az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy az alperes által folyósított havi 5.000 Ft többletköltségen túl az I. r. felperes nem bizonyította a kertápolási többletköltségek és a mezőgazdasági munka vonatkozásában felmerülő többletköltségek összegét, nem bizonyította, hogy ez az I. r. felperes kára, így az első fokú bíróság összességében e két kereseti követelésre elegendőnek látta az alperes által folyósított havi 6.000 Ft-ot. Megállapította, hogy az ítélethozatalig az alperesnek elmaradása nincsen, ezért az ítélet hozatalát követően a jövőre nézve kötelezte az alperest havi 5.000 Ft kertápolási, mezőgazdasági költségre vonatkozó járadék megfizetésére véghatáridő nélkül.

A felperes gyógytornaköltség vonatkozásában az alperes által a gyógyszerek többletköltségére és gyógytornára 2007. szeptember 1-től fizetett havi 6.000 Ft járadékból havi 1.000 Ft-ot kért beszámítani azzal, hogy az alperes havi 1.000 Ft járadék fizetése alapján teljesítettnek kérte tekinteni a gyógytorna költségeivel kapcsolatos kereseti követelését. E vonatkozásban járadékigényt sem terjesztett elő. Az elsőfokú bíróság elfogadta a felperesnek a gyógytorna vonatkozásában előterjesztett keresetváltoztatását tekintettel arra, hogy az I. r. felperes a személyes meghallgatásakor előadta, hogy azért nem veszi igénybe a rehabilitációs kezeléseket, mert az orvosok azokat nem írják fel, saját maga azokat finanszírozni nem tudja, a gyógytornákért is fizetnie kell. Az I. r. felperes számla nélkül vette igénybe a gyógytorna szolgáltatását, mert anyagi körülményei miatt rá volt szorulva arra, hogy minél olcsóbban tudja a gyógytornát igénybe venni. A gyógytorna mellett azonban gyógyfürdőt, masszázst és egyéb rehabilitációs kezelést már finanszírozni nem tudott.

Megállapította, hogy az I. r. felperes a balesetet megelőzően munkaszerződés alapján határozatlan időre alkalmazott villanyszerelőként dolgozott, munkájáért minimálbérnek megfelelő munkabérben részesült, ezért a Ptk. idézett rendelkezései alapján mindenképpen az I. r. felperes által a balesetet megelőzően elért havi jövedelem alapján lehet megállapítani az I. r. felperes keresetvesztését. Álláspontja szerint nincs mód arra, hogy az elsőfokú bíróság a Központi Statisztikai Hivatal

összehasonlító adatait alkalmazza, hiszen arra akkor van lehetőség, amikor a bíróság a régi Ptk. 357. § (1) és (2) bekezdése alapján nem tudja meghatározni az elérhető jövedelmet és a Ptk. 357. § (3) bekezdésében írtakat kell alkalmazni, amikor is az azonos, vagy hasonló munkát munkaviszony alapján végző személyek havi átlagkeresetét kell irányadónak tekinteni. Ennek megfelelően az I. r. felperesnek a másodlagosan előterjesztett keresetkiesésre vonatkozó kereseti követelését nem találta alaposnak. Az I. r. felperes előadásával, a korábbi munkáltatójánál dolgozó ... tanúvallomásával, valamint a ... Kft. nyilatkozatával kívánta igazolni az I. r. felperes, hogy a bejelentett minimálbérén felül 700 Ft-os óradíj mellett átlag havi 230-240 óra külön bérezésben részesült, nem bejelentett munkabéréként. Ezzel kapcsolatban az elsőfokú bíróság rámutatott arra, hogy a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 1. § (1) bekezdése szerint Magyarországon a magánszemélyek a jövedelmükből a közterhekhez való hozzájárulás alkotmányos kötelezettségének e törvény rendelkezései szerint tesznek eleget, figyelemmel az adózás rendjéről szóló törvényben foglaltakra is. Az 1. § (3) bekezdésének első mondata szerint a magánszemély minden jövedelme adóköteles. A keresetvesztésre vonatkozó járadék esetén olyan jövedelem vehető figyelembe, amely a személyi jövedelemadó hatálya alá esik. Az elsőfokú bíróság az I. r. felperes baleset előtti munkáltatója által dátummal el nem látott okiraton adott nyilatkozatát minden kétséget kizáró bizonyítékként nem tudta figyelembe venni. Ez alapján nem volt megállapítható, hogy minden kétséget kizáróan minden hónapban rendszeresen havi 230-240 óra túlmunkáért kapott az I. r. felperes havi 160.000 Ft körüli (a minimálbér két és félszeresének megfelelő) plusz jövedelmet. Álláspontja szerint az I. r. felperesnek a baleset előtti munkaszerződésben írt minimálbér alapján számított harmadlagosan előterjesztett keresetkiesésre vonatkozó keresete alapos a jogalapot tekintve. Az elsőfokú bíróság az I. r. felperes által becsatolt adóbevallások alapján megállapította, hogy az I. r. felperes 2008. évre vonatkozó adóbevallásában szereplő összes jövedelme 1.011.720 Ft., amelyből a munkaviszonyból származó bérjövedelem 365.679 Ft, más bérjövedelem 382.041 Ft, más nem önálló tevékenységből származó jövedelem pedig 264.000 Ft. Az I. r. felperes 2008. május 11-ig üzemi baleseti táppénzben részesült, ezen időszak alatt keresetkiesése nem keletkezhetett, az I. r. felperes 2008. május 12-től részesült baleseti járadék ellátásban, ennek összege 2008-ban 8.060 Ft bruttó összeg volt, 2009-ben havi bruttó 8.310 Ft, 2010-ben havi bruttó 8.655 Ft, 2011-ben havi bruttó 9.045 Ft, 2012-ben havi bruttó 9.475 Ft, 2013-ban havi bruttó 13.000 Ft. Az I. r. felperes a baleseti táppénzt követően is több alkalommal volt táppénzes állományban. 2010. január 11. óta a ... Bt. alkalmazásában áll, határozatlan időre szóló munkaszerződés alapján, amelyben heti munkavégzésének időtartama 20 óra, személyi alapbére pedig 36.750 Ft. Az elsőfokú bíróság az I. r. felperes személyes előadása, valamint a munkáltatója által kiállított okirati bizonyíték alapján megállapította, hogy az I. r. felperes kárenyhítési kötelezettségét nem sértette meg akkor, amikor bizonyos időszakban teljes munkaidőben, majd azt követően csak részmunkaidőben dolgozott, hiszen az orvosszakértői vélemény alapján egyértelműen megállapítható, hogy a balesetet követő maradványállapota az I. r. felperest a villanyszerelési munkák elvégzésében akadályozzák. A munkáltatói igazolás alapján megállapítható volt, hogy bizonyos időszakban teljes munkaidőben tudták az I. r. felperest olyan körben foglalkoztatni, ami nem tényleges villanyszerelési tevékenység, hanem olyan munka, amit nagyobbrészt ülve is el tudott végezni. Az elsőfokú bíróság az I. r. felperesnek a 2014. január 31-én kelt 54/F/1 beadványában pontosított, akkor másodlagosan megjelölt kereseti követelését összegszerűen is alaposnak találta. E szerint az elsőfokú bíróság megállapította, hogy 2008-ban, 2009-ben és 2011-ben az I. r. felperesnek nincs jövedelemkiesés iránti igénye. A minimálbér, valamint az általa elért jövedelem és bevételek alapján 2010. évre a bíróság megállapította, hogy a minimálbér 73.500 Ft-os összegét a TB járulékokkal csökkentett 61.005 Ft-os havi elérhető jövedelemből kell kiszámítani, így 2010. évben 732.060 Ft-ot ért volna el az I. r. felperes, amelyből le kell vonni a tiszteletdíj 264.000 Ft-os, a baleseti járadék 104.544 Ft-os és a TB járulékokkal csökkentett bérjövedelem 65.945 Ft-os összegét, amelyek alapján az I. r. felperes 2010-ben elért jövedelme 434.490 Ft, így az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest bruttó

297.570 Ft megfizetésére (732.060 Ft mínusz 434.490 Ft). 2012. évre a bíróság a 93.000 Ft minimálbér összegét csökkentette a TB járulékok mértékével, így havi 75.295 Ft-ban határozta meg az elérhető jövedelmet, amely egy évre 909.540 Ft lett volna. Ehhez képest az I. r. felperesnek 264.000 Ft tiszteletdíj, 152.015 Ft baleseti járadék és TB. járulékokkal csökkentett 301.515 Ft-ot Ft, összesen 722.535 Ft jövedelme keletkezett, így az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest 187.010 Ft (909.540 Ft mínusz 722.530 Ft) 2012. évre vonatkozó keresetkiesés megfizetésére. 2013. évre a garantált bérminimum TB. járulékokkal csökkentett havi összegét, 92.910 Ft-ot kellett elérhető jövedelemként figyelembe venni, ebből befolyt az I. r. felperesnek havi 10.132 Ft baleseti járadék, havi 57.000 Ft munkabér TB. járulékokkal csökkentett összege, azaz 46455 Ft, valamint havi 22.000 Ft tiszteletdíj, összesen 78.592 Ft, így havi 14.138 Ft bruttó kereset vesztesége keletkezett, ezért az elsőfokú bíróság 2013 évre kötelezte az alperest bruttó 169.656 Ft keresetvesztesség megfizetésére. 2014. január 1-től az elérhető jövedelem a garantált bérminimumnál a TB. járulékokkal csökkentett összege, azaz havi 96.170 Ft, amelyből az I.r. felperesnek havi bruttó 10.380 Ft baleseti járadék, havi bruttó 59.000 Ft munkabér, TB. járulékokkal csökkentett 48.085 Ft-os összege, valamint havi 22.000 Ft tiszteletdíj, azaz összesen 80.465 Ft folyik be. E két összeg különbözeteként jelentkező havi bruttó 15.405 Ft vonatkozásában az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy az ítélelhozatalig lejárt öt hónapra 78.525 Ft-ot fizessen meg az I. r. felperesnek. Mindezek alapján keresetvesztesség címén az I. r. felperes részére 2014. május 31-ig lejárt időre összesen 732.261 Ft-ot állapított meg (654.236 Ft 2014. január 31-i keresetpontosításban írtak szerint, amelyhez hozzá kellett adni. 2014 év első 5 hónapjára lejárt összeget).

Az alperes az általa 2007. szeptember 1-től erőmegfeszítés vonatkozásában kifizetett 17.805 Ft-ot jövedelemvesztésre vonatkozó igénybe kérte beszámítani. Az I.r. felperes a keresetpontosításban az erőmegfeszítéssel kapcsolatban előterjesztett önálló járadék követelését nem tartotta fenn.

Az alperes kifejezett nyilatkozatot tett, hogy az általa erőmegfeszítés vonatkozásában kifizetett havi 17.805 Ft-ot, amelyet 2004. szeptember 1-jétől folyamatosan teljesít az I. r. felperesek jövedelemvesztesség iránt előterjesztett kereseti követelésébe kéri beszámítani. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes által járadékként teljesített összegek meghaladják a felperes javára kiszámolt, lejárt 736.461 Ft-ot, ezért e körben a bíróság megállapította, hogy az alperes fizetési kötelezettsége keresetkiesés vonatkozásában a beszámítással megszűnt, az alperes az általa kifizetett összeg beszámítása tekintetében további nyilatkozatot nem tett, ezért a bíróságnak a kereseti kérelemhez és ellenkérelemhez kötöttség alapján nem volt jogosultsága az alperes által a keresetkiesés vonatkozásában az I. r. felperes javára megállapított összegben felüli beszámítást hivatalból elvégezni egyéb jogcímek vonatkozásában. Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a keresetvesztességet pótló járadék a személyi jövedelemadóról szóló törvény hatálya alá tartozik.

Az elsőfokú bíróság az erőmegfeszítéssel kapcsolatban előterjesztett keresetet elutasította, tekintettel arra, hogy az I. r. felperes részmunkaidős foglalkoztatását az elsőfokú bíróság pontosan azért tartotta alaposnak, mert a szakvélemény ezt alátámasztotta, és kétszeres értékelés lenne ennek ismételt figyelembe vétele. A perben arra nem volt adat, hogy az I. r. felperes a részmunkaidős munkáját sem tudná megfelelően ellátni, a részmunkaidős munkavégzés megfelel a baleseti eredetű munkaképesség-csökkenés mértékének is.

Az I.r. felperes a perbeli balesetet 28 éves korában szenvedte el, annak maradandó sérüléseit élete végéig hordoznia kell, jobb alsó végtagja 6 centiméterrel rövidült, a jobb medencefél mélyebb állásba került, ami 9 cm-es abszolút rövidülést eredményez. Erősen sántítóvá, biccentővé vált a járása, csípő mozgásai beszűkültek, a térd megtartott nyújtása mellett 35 fokot hajlik, az oldalszalagok meglazultak, az I. r. felperes bal válla megrövidült, a bal kulcscsont távoli harmadában lépcsőképződés figyelhető meg, csökkent az I. r. felperes izomtömege és izomereje,

tartósan állni, járni nem tud, a nehezebb fizikai megterheléssel járó munkákat elvégezni nem tudja, több mozgást az alsó végtagok fokozott terhelésével, a gerinc kényszer tartásával járó sportolási, szórakozási és szabadidős tevékenységeit folytatni nem tudja, ideggyengesége, súlyos fokú pszichés károsodása alakult ki. A jobb alsó végtagján található 28 cm-es műtéti heg a külső szemlélő figyelmét felkelti. Az I. r. felperes párkapcsolata a balesetet követően a balesettel okozati összefüggésben megváltozott személyisége miatt megszűnt, párkapcsolatot azt követően nem tudott kialakítani. Így az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az I. r. felperes életminősége, életvitele a balesettel okozati összefüggésben teljes egészében megváltozott, igen jelentős mértékben elnehezült, 5 műtéten esett át, rendkívül hosszú gyógyulási folyamattal.

A perben beszerzett bizonyítékok együttes mérlegelése alapján arra a megállapításra jutott, hogy az I. r. felperest ért személyiségi jogi hátrányokat 8 millió Ft tudja megfelelő módon kompenzálni, amelyből az alperes már megfizetett 4 millió Ft-ot (és a perben erre a kifizetett összegre tett elismerő nyilatkozatot is), így az elsőfokú bíróság az alperest további 4 millió Ft megfizetésére kötelezte az I. r. felperes javára, annak balesettől járó törvényes kamataival együtt. Az elsőfokú bíróság nem osztotta az alperesnek arra való hivatkozását, hogy amennyiben a bíróság az általa már teljesített 4 millió Ft-on felüli összegű nem vagyoni kártérítést állapít meg az I. r. felperes javára, akkor az ítélethezatalakori kár és értékviszonyokat kell alkalmazni. Álláspontja szerint egyértelműen a kárkori ár, és értékviszonyok figyelembevételével határozta meg a nem vagyoni kártérítés összegét. Ezen összeg megállapításánál a már leírtak mellett hangsúlyosan figyelembe vette az elsőfokú bíróság, hogy az I. r. felperesnek 28 éves korában ötven százalékot meghaladó baleseti eredetű munkaképesség-csökkenése keletkezett és az állapotrosszabbodás lehetősége nem zárható ki, felmerülhet a csípőprotézis szükségessége is. A balesettel okozati összefüggésben az I. r. felperesnek megsérült a munkához, a munkavégzéshez fűződő alapjoga is.

Az elsőfokú bíróság a II. és III.r. felperesek által előterjesztett nem vagyoni kártérítés iránti keresetet elutasította, mert a II. és III.r. felperesek vonatkozásában a kirendelt szakértők nem tudták megállapítani, hogy az I. r. felperest ért balesettel okozati összefüggésben a II. és III. r. felperesek pszichés károsodást szenvedtek volna. Az elsőfokú bíróság a beszerzett szakértői vélemények alapján azt is megállapította, hogy a II. és III.r. felperesek sorsszerű megbetegedései az I.r. felperes balesetével okozati összefüggésben nem súlyosbodtak, a II.r. felperesnél nem volt igazolható az I. r. felperesi balesettel okozati összefüggésben belszervi, mozgásszervi vagy idegrendszeri megbetegedés és a diagnosztizált magas vérnyomás betegség sem volt összefüggésbe hozható a perbeli balesettel. A II. felperes mozgásszervi elváltozásai is egyértelműen természetes korúak, azok a balesettel okozati összefüggésbe nem hozhatók. A szakértői vélemények alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a III. r. felperesnél az I. r. felperes balesetével összefüggésben belszervi, mozgásszervi, idegrendszeri betegségek nem alakultak ki, a meglévő betegségeiben a baleset állapotrosszabbodást nem idézett elő. Az elsőfokú bíróság nemcsak az orvosszakértői, illetve elmeorvosszakértői vélemény alapján állapította meg, hogy az I. r. felperes balesetével összefüggésben a II. és III.r. felperes nem szenvedett személyiségjogi sérelmet, hanem e körben figyelemmel volt a II. és III. r. felperesek személyes előadására is, akik saját maguk nem tettek előadást személyiséget ért sérelem tekintetében. Az I. r. felperes balesete miatt, a fiuk megváltozott egészségi állapotával kapcsolatban tettek nyilatkozatot, hogy ez az ő életükre is kihatott, hiszen nehéz azt napról napra látni, hogy az életerős gyermekük ellátásra szorul és mozgáskorlátozottá vált. Ez azonban nemvagyoni kártérítési igényt többlettényállás hiányában nem alapoz meg.

Az ítélet ellen az I. r. felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását kérte akként, hogy a ... Ítélet tábla közlekedési többletköltség jogcímén kötelezze az alperest 246.000 Ft és annak 2006. március 27-től az ítélethezatalig terjedő időre járó késedelmi kamata, 296.000 Ft és annak 2011. április 28-tól az ítélethezatalig terjedő időre járó késedelmi kamata, valamint az ítélet-

hozatal napjától véghatáridő nélkül havi 10.000 Ft járadék megfizetésére.

Keresetvesztés jogcímén

elsődlegesen:

2006-ban: bruttó 1.622.987 Ft. és törvényes késedelmi kamata,
2007-ben: bruttó 1.875.316 Ft. és törvényes késedelmi kamata,
2008-ban: bruttó 1.985.590 Ft. és törvényes késedelmi kamata,
2009-ben: bruttó 2.158.870 Ft. és törvényes késedelmi kamata,
2010-ben bruttó 2.562.820 Ft. és törvényes késedelmi kamata,
2012-ben bruttó 2.301.180 Ft és törvényes késedelmi kamata,
2013-ban bruttó 2.054.206 Ft és törvényes késedelmi kamata,
2014. január 1. napjától a jövőre nézve havi bruttó 169.310 Ft az ítélethozatalig lejáráó járadék tekintetében pedig annak középidoától számított törvényes késedelmi kamata,

másodlagosan:

2006-ban: bruttó 164.438 Ft és törvényes késedelmi kamata,
2007-ben: bruttó 173.524 Ft és törvényes késedelmi kamata,
2008-ban: bruttó 676.464 Ft és törvényes késedelmi kamata,
2009-ben: bruttó 809.640 Ft és törvényes késedelmi kamata,
2010-ben: bruttó 1.343.347 Ft és törvényes késedelmi kamata,
2012-ben: bruttó 1.202.794 Ft és törvényes késedelmi kamata,
2013-ban: bruttó 983.220 Ft és törvényes késedelmi kamata,
2014. január 1. napjától a jövőre nézve havi bruttó 80.060 Ft, az ítélethozatalig lejáráó járadék tekintetében pedig annak középidoától számított törvényes késedelmi kamata,

harmadlagosan:

Lejáráó járadék jogcímén 732.761 Ft és a középidoától számított késedelmi kamatai.

Erőmegfeszítés jogcímén havi 11.200 Ft járadék megítélését az ítélethozatal napjától.

A közlekedési többletköltség tekintetében sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az előterjesztett kereseti igényét bizonyítatlanság miatt utasította el. Álláspontja szerint a szakvélemény, ... tanúvallomása, az I. r. felperes személyes előadása, az életszerűség, a mindennapi tapasztalat igazolták ezen kereseti igény megalapozottságát. Megítélése szerint bizonyított tény, hogy az I. r. felperes erősen sántít, hosszabb távot gyalog képtelen megtenni, tehát lényegében állandóan gépkocsi használatra szorul. Gyalog legfeljebb a szomszédhoz tud átmenni. Álláspontja szerint köztudott, hogy a gépkocsival való közlekedés többbe kerül, mint a kerékpárral, gyalog és tömegközlekedéssel való közlekedés. Köztudott az is, hogy egy olcsó gépkocsi fenntartása, minimális havi közlekedéssel is minimum 50.000 Ft költséget jelentett, az I. r. felperesi követelés ennek mindössze a töredéke. Az alperes az elsőfokú eljárásban és az megelőzően sem vitatta a közlekedési többletköltséget, de évek óta ugyanazt a minimális havi összeget utalja az I.r. felperes részére (havi 6.000 Ft.). A felperes részére az is többletköltséget jelentett, hogy automata váltós gépkocsit kellett vásárolnia, mert kuplungolás közben fájt a lába.

A keresetvesztés tekintetében hangsúlyozta, hogy a bizonyítási eljárásban ... tanúvallomásával és

a ... Kft. ügyvezetőjének nyilatkozatával bizonyították, hogy az I. r. felperes mekkora mértékű fekete jövedelemben részesült. Álláspontja szerint köztudomású tény, hogy a magyar építőiparban kisebb cégek a munkavállalóknak általában feketén (is) fizetnek (és az elvégzett munkák után magánszemélyeknek gyakran nem adnak számlát). Ezt nem a munkavállalók akarják így, hanem belekényszerítik őket (máskülönben nem alkalmaznák őket). A fekete jövedelmet az is bizonyítja, illetve valószínűsíti, hogy a KSH adatok alapján a villanyszerelők magasabb jövedelemre tesznek szert. Álláspontja szerint az I. r. felperes minimálisan valószínűsítette (álláspontja szerint: bizonyította), hogy az adóbevallásban bevallott jövedelemen felül más jövedelemmel is rendelkezett, ezért a bírói gyakorlatra tekintettel az elsőfokú bíróságnak vagy az elsődleges vagy a másodlagos kérelmét kellett volna jóváhagyni. Kifejtette azt az álláspontját, amely szerint ha a bíróság a bizonyítékokat nem tekintette minden kétséget kizáró bizonyítékoknak, a hivatkozott bizonyítékok arra mindenképpen alkalmasak, hogy valószínűsítsék, hogy a felperes a balesetkor nemcsak az adóbevallásban bevallott jövedelemmel rendelkezett, emiatt tehát nem lehet a régi Ptk. 357. § (1) és (2) bekezdése alapján a baleset előtti jövedelmet meghatározni, vagyis a KSH adatokat kell alkalmazni. Álláspontja szerint nincs olyan kötelező szabály, hogy a keresetvesztés, a vonatkozó járadék esetében csak az adóbevallásban szereplő összegek vehetők figyelembe. Ennek ellentmond az első fokú eljárásban becsatolt eseti döntés is.

Az erőmegfeszítés körében előadta, hogy álláspontja szerint nem helyes az elsőfokú bíróság érvelése, figyelemmel arra, hogy az I.r. felperes részéről a többleterő a munkavégzés minden percében felmerül, nem csak 4 óra munkavégzés után. A szakértő sem tett olyan megállapítást, hogy napi kevesebb munkavégzés esetében nem állna fenn az erőmegfeszítés. Az I. r. felperes napi 4 óránál hosszabb időben ezt a könnyített fizikai munkát sem tudja elvégezni. Szellemi, irodai munkát a képzettsége miatt nem tud végezni, tehát rá van kényszerítve, hogy ezt a munkát végezze. A többleterő (erőmegfeszítés) a napi 4 óra alatt is végig jelen van, többet azért nem tud naponta dolgozni, mert arra már fizikailag képtelen.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását, annak helyes indokai alapján. A közlekedési többletköltség tekintetében előadta, hogy az elsőfokú bíróság mérlegeléssel a táppénzes időszak alatti időre havi 12.000 Ft összegben határozta azt meg. Az ezt követő időszakra, mivel a felperes az általa igényelt összeget bizonyítani nem tudta az elsőfokú bíróság szintén mérlegeléssel, - minden konkrét bizonyíték nélkül - állapította meg az I.r. felperest megillető járadék összegét. A felperes a gyógykezelések igénybevételéhez adott esetben utazási utalványra is igényt tarthatott volna, és ezek igénybevételét sem igazolta. Álláspontja szerint az I. r. felperes a fellebbezésében sem jelölt meg semmi olyan konkrét, az elsőfokú bíróság által figyelembe nem vett bizonyítékot, amely adott esetben az elsőfokú döntés megváltoztatásához vezethetne.

A keresetvesztés tekintetében kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság megalapozott döntést hozott. Kiemelte, hogy nyilvánvalóan nem a bíróság feladata az ún. feketegazdaságban szerzett jövedelmek legalizálása, illetve az ehhez vezető társadalmi és gazdasági problémák megoldása. Álláspontja szerint a perbeli esetben az I. r. felperes baleset előtti jövedelme a régi Ptk. 357. § (1) bekezdése alapján feltárható volt, és nem volt indok az I.r. felperes által alkalmazni szándékozott (3) bekezdésben foglaltak alkalmazására sem. (másodlagos kérelem)

Az erőmegfeszítés címén előterjesztett igény vonatkozásában hangsúlyozta, hogy az I. r. felperes előadása szerint immár részmunkaidőben, könnyített munkát végez. Az ítélet alapján az elmaradt jövedelmét járadék formájában megkapja, ezért álláspontja szerint e körben az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy ezen igénye megalapozatlan, hiszen már önmagában a könnyített

munkavégzés kiváltja az ún. erőmegfeszítést, illetve ezen járadék megállapítása a felperes részéről káronszerzéshez vezetne.

A fellebbezés részben alapos.

A közlekedési többletköltség tekintetében az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg az I. r. felperes bizonyítási kötelezettségét a többletköltségek bekövetkezése, illetőleg összepszerúsége vonatkozásában. Az I. r. felperes által hivatkozott bizonyítékok a közlekedési többletköltség jogalapját bizonyították, de az összepszerúségét nem. Megalapozottan hivatkozott az elsőfokú bíróság arra, hogy az elsőfokú eljárásban az I. r. felperes nem bizonyította, hogy milyen mennyiségű utazást hajtott végre, az utazások száma hogyan változott a baleset előtti mennyiséghez képest, illetőleg ezeknek a költsége hogyan viszonyul egymáshoz. Az I. r. felperes azon állítása, mely szerint köztudomású, hogy egy olcsó gépkocsi fenntartása minimum havi 50.000 Ft költséget jelent, a bizonyítás körében nem bír relevanciával. A különböző típusú gépkocsiknak különböző fenntartási költsége van. Az I. r. felperes fellebbezéséhez csatolta az automata váltós személygépkocsija forgalmi engedélyét. Az első fokú eljárásban kellett volna bizonyítania, hogy a baleset előtti állapothoz képest mennyiben emelkedett meg az utazásai száma a balesetből eredően, és ez milyen költségtöbbletet eredményezett. Az elsőfokú bíróság ebben a körben a rendelkezésére álló bizonyítékokat helytállóan értékelte, és megalapozott döntést hozott.

A keresetvesztésre vonatkozó kereseti kérelem tekintetében a ... Ítéletábra nem osztja az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy a perbeli esetben nincs mód arra, hogy a bíróság a Központi Statisztikai Hivatal összehasonlító adatait alkalmazza, tekintettel arra, hogy az I. r. felperes balesetet megelőzően elért havi jövedelme megállapítható. Az I. r. felperes személyes előadása, a korábbi munkáltatónál dolgozó ... tanú vallomása, valamint a korábbi munkáltató írásos nyilatkozata nem vitásan nem voltak elégséges bizonyítékok arra, hogy az elsőfokú bíróság megállapítsa, hogy az I. r. felperes a bejelentett minimálbéren felül 700 Ft-os óradíj mellett átlagosan havi 230-240 óra külön bérezésben részesült, nem bejelentett munkabéreként. Ezen bizonyítékokból azonban egyértelműen megállapítható, hogy az I. r. felperes a bejelentett minimálbéren felül további juttatásban részesült. Ennek összepszerúsége azonban bizonyíthatatlan. Ebből pedig az következik, hogy az I. r. felperes munkabére sem a baleset bekövetkezésekor sem a balesetet megelőző egy évben nem megállapítható, figyelemmel arra, hogy a munkaszerződésben rögzített minimálbéren felül további juttatásban részesült, amelynek összege nem megállapítható. A kárfelelősség szempontjából irreleváns, hogy az egyébként be nem jelentett és nem adózott munkavégzésnek akár a munkáltató, akár a dolgozó tekintetében esetleg adójogi vagy társadalombiztosítási jogi következményei lehetnek. A be nem jelentett és személyi jövedelemadó - fizetési kötelezettséggel le nem fedett, de ténylegesen munkavégzéssel töltött tevékenységből eredő jövedelem tehát, akár annak elvesztése esetén a kártérítés alapja lehet. Az elsőfokú bíróságnak a keresetvesztés összepszerúsége megállapítása körében a tényekből kell kiindulnia. A jövedelem adózatlansága nem teszi nem létezővé a jövedelmet, ahogy a gyermektartásdíj mértékének megállapításánál is figyelembe veszi a bíróság ezen jövedelmet, úgy a keresetvesztésnél sem hagyható figyelmen kívül. Ennek megfelelően az elsőfokú bíróságnak a régi Ptk. 357. § (3) bekezdése alapján kellett volna az I. r. felperes keresetvesztését meghatároznia. A keresetvesztés meghatározása körében az I. r. felperesnek a másodlagos kereseti kérelme megalapozott. A Központi Statisztikai Hivatal adatai elfogadhatóak az ítékezés alapjául. A ... Ítéletábra álláspontja szerint az I. r. felperes önkormányzati képviselőségért járó tiszteletdíja jövedelemként nem vehető figyelembe, tekintettel arra, hogy ez olyan jövedelem, amely az I. r. felpereshez akkor is befolyt volna, ha az I. r. felperest nem éri baleset, és főállásban nem 4 hanem 8 -10 órában látja el munkáját. Az I. r. felperes másodlagos kérelméhez kapcsolódóan többször, részletes kimutatást csatolt, amit az alperes összepszerúségében

nem vitatott. A ... Ítéltábla ellenőrizte az I.r. felperes kimutatását és megállapította, hogy helytálló. Az I. r. felperes a Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján évenként meghatározta az elérhető jövedelmet és ezzel szembeállította az I. r. felperes adott évben különböző jogcímen megszerzett jövedelmeit, az önkormányzati képviselőségért járó tiszteletdíjat leszámítva. A ... Ítéltábla nem osztotta az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy az I.r.felperes 2008. május 11. napjáig üzemi baleseti táppénzben részesült, ezért ezen időszak alatt keresetkiesése nem keletkezhetett. Az üzemi baleseti táppénz nyilvánvalóan a bejelentett, munkaszerződésben meghatározott minimálbérhez igazodó. Az elszámolásokban feltüntetésre került a baleseti táppénz és egyéb jövedelem, és ezen összegek levonásba kerültek az elérhető jövedelemből. Az I. r. felperes keresetveszteségét a ... Ítéltábla 2013. december 31. napjáig 5.434.427. Ft-ban állapította meg, amelyhez hozzáadta az ítélelhozatal idejéig keletkezett 284.175 Ft összegű keresetveszteséget. Az így meghatározott 5.718.602 Ft keresetveszteségből az alperesi beszámítási nyilatkozatra tekintettel 2007. szeptember 1. napjától kezdődően havi 17.805 Ft-os összeggel számolva 1.442.205 Ft-ot levonásba helyezett, figyelemmel az alperes által erőmegfeszítés vonatkozásában kifizetett havi összegekre. Ennek megfelelően az ítélelhozatalig 4.276.397 Ft keresetveszteséget állapított meg a ... Ítéltábla, valamint 2010. május 1. napjától a középárányos időponttól megítélt késedelmi kamatot. Az ítélelhozatal időpontjától a másodlagos kereseti kérelemnek megfelelően 80.060 Ft összegű keresetkiesési járadékot határozott meg a ... Ítéltábla.

Az erőmegfeszítés tekintetében az elsőfokú bíróság helytállóan mérlegelte a bizonyítékokat, és okszerűen következtetett arra, hogy a részmunkaidős foglalkoztatás mellett kétszeres értékelés lenne az erőmegfeszítés figyelembevétele. Okszerűen hivatkozott arra is, hogy a perben nem volt adat arra, hogy az I.r. felperes részmunkaidős munkáját sem tudná megfelelően ellátni. A részmunkaidős munkavégzés megfelel a baleseti eredetű munkaképesség-csökkenés mértékének is. A felperes által a fellebbezésben hivatkozott azon állítás, hogy a többleterő (erőmegfeszítési) a napi négy óra alatt is végig jelen van, nem nyert bizonyítást.

Tekintettel arra, hogy az I. r. felperes tekintetében a marasztalás összege megváltozott, ezért a ... Ítéltábla az elsőfokú bíróságnak az I. r. felperesre vonatkozó perköltség rendelkezését is megváltoztatta. A 17.773.318 Ft összegű pertárgyértékből az I. r. felperes 10.558.117 Ft. tekintetében lett pernyertes. Ez 59 %-os pernyertességet jelentett, ezért a ... Ítéltábla a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján úgy határozott, hogy az I.r. felperes és az alperes maguk viselik az elsőfokú perköltségként felmerülő ügyvédi munkadíjat és készkiadásokat. A pernyertesség és pervesztesség aránya között számottevő különbség nem volt.

Mindezek alapján a ... Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott rendelkezéseit nem érintette, fellebbezett részét részben megváltoztatta a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján. Az I. r. felperes fellebbezése kisebb részben vezetett eredményre. A ... Ítéltábla a közlekedési többletköltség címén előterjesztett fellebbezés tekintetében 246.000+ 296.000 valamint 120.000 Ft összegű pertárgyértéket figyelembe véve összesen 662.000 Ft pertárgy értéket állapított meg. A keresetveszteség tekintetében 169.310 Ft havi járadék figyelembevételével 2.031.720 Ft. összegű pertárgyértéket határozott meg. Az erőmegfeszítés vonatkozásában előterjesztett járadékigény 11.200 Ft havi összeg volt, ekként a pertárgyérték 134.400 Ft. A fellebbezési pertárgy értékek összege 2.828.120 Ft. Az I. r. felperes 960.720 Ft tekintetében élt eredményes fellebbezéssel, ami 33%-os pernyertességet jelent, ekként az I. r. felperest marasztalta a ... Ítéltábla az alperes javára 45.000 Ft megfizetésére ügyvédi munkadíj jogcímén a másodfokú eljárásban, figyelemmel a 32/2003 (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésére. Tekintettel az I. r. felperes személyes költségmentességére és az alperes illetékmentességére a le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli a 6/1986.(VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján.

Budapest, 2015. szeptember 10.

Vargáné dr. Erdődi Ágnes sk.
törvényszéki tanácselnök
a tanács elnöke

dr. Gajdos István sk.
törvényszéki bíró, előadó

dr. Szabó Györgyi sk
törvényszéki bíró